

Hem>Hitta rätt person>Typer av Juristyrken

Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Swipe to change

franska

Typer av Juristyrken

Frankrike

Här hittar du en översikt över de olika juristyrkena.

Juristyrken – inledning

Domare

Organisation

Det finns två kategorier av **yrkesdomare** (magistrats) i Frankrike: dels **dömande domare** i den vanliga bemärkelsen, dels **åklagare**. Domarna kallas ofta för "sittande" domare (magistrats du siège) medan den allmänna åklagarmyndigheten företräds av "stående" domare (magistrats du parquet).

De förstnämnda prövar tvister som de får sig förelagda medan **de sistnämnda företräder samhället och kräver att lagen tillämpas**. Yrkesdomarnas ställning regleras i regeringsförordning nr 58-1270 av den 22 december 1958 angående den grundläggande lagen om yrkesdomarkårens ställning. Därav följer att en yrkesdomare under sin karriär kan utses till såväl "stående" som "sittande" tjänst. Detta är den "princip om domarkårens enhet" (artikel 1) som har bekräftats av Författningsdomstolen (Conseil constitutionnel), bl.a. i dess beslut av den 11 augusti 1993. Alla domare är ledamöter av den domstolsmyndighet som genom tillämpning av artikel 66 i konstitutionen ansvarar för skyddet av individens fri- och rättigheter. Det finns dock vissa skillnader i deras ställning: de "sittande" domarna är inte underställda den överordnade myndighetens hierarkiska makt och åtnjuter en "oavsättlighetsgaranti", dvs. de kan inte beordras att byta tjänst utan deras eget samtycke.

De flesta domarna **rekryteras genom uttagningsförfaranden**. För att få delta i den "första uttagningen", som är öppen för studerande, måste man ha en magisterexamen eller motsvarande (minst fyra års studier efter studentexamen). Den som blir uttagen utses till domarassistent (auditeur de justice) och får samma utbildning som den som ges vid den nationella domarhögskolan (École nationale de la magistrature, ENM). Man kan även rekryteras direkt till domarkåren. Efter avslutad utbildning i ENM:s regi placeras varje domarassistent genom dekret vid en viss domstol.

Domkretschefer (ordförande och åklagare) och **domstolschefer** (förste ordförande och allmän åklagare) har utöver sina domstolsrelaterade befogenheter även administrativa befogenheter (t.ex. fördelning av domstolsförhandlingar).

Den 1 januari 2013 fanns det **8 090 yrkesdomare**, varav 7 769 var knutna till enskilda domstolar.

Högsta domarrådet

Bestämmelserna om Högsta domarrådet (Conseil supérieur de la magistrature) finns i **artikel 65 i konstitutionen**. Genom konstitutionslagen av den 23 juli 2008 ändrades rådets sammansättning och befogenheter (när det gäller utnämningar), och det infördes också en möjlighet för enskilda att hänskjuta ärenden till rådet. Ändringarna innebär bl.a. att Frankrikes president inte längre är ledamot av Högsta domarrådet.

Den sammansättning hos Högsta domarrådet som är behörig att behandla frågor som rör "sittande" domare leds numera av förste ordföranden för Högsta domstolen (Cour de cassation) och består i övrigt av fem "sittande" domare, en "stående" domare, en ledamot av Högsta förvaltningsdomstolen (Conseil d'Etat) som utses av denna, en advokat (avocat) och sex kompetenta personer som inte tillhör vare sig parlamentet, rättsväsendet eller statsförvaltningen. Frankrikes president och nationalförsamlingens och senatens talmän utser två sådana kompetenta personer vardera.

Den sammansättning som är behörig att behandla frågor som rör "stående" domare leds av den allmänne åklagaren (procureur général) vid Högsta domstolen och består i övrigt av fem "stående" domare och en "sittande" domare samt den ledamot av Högsta förvaltningsdomstolen, den advokat och de sex kompetenta personer som nämns ovan.

Den sammansättning hos Högsta domarrådet som är behörig att behandla frågor som rör "sittande" domare föreslår kandidater till tjänster som sådana domare vid Högsta domstolen, som förste ordförande för appellationsdomstolarna (cours d'appel) och som ordförande för de övre underrätterna i tvistemål (tribunaux de grande instance). Övriga "sittande" domare utses med dess **medgivande**.

Denna sammansättning hos Högsta domarrådet fungerar som **disciplinnämnd** för "sittande" domare. Då ingår även den "sittande" domare som tillhör den sammansättning som är behörig för frågor rörande "stående" domare.

Den sammansättning hos Högsta domarrådet som är behörig att behandla frågor som rör "stående" domare yttrar sig över de nomineringar som rör "stående" domare. Den avger också yttranden om de disciplinåtgärder som rör dessa domare. Då ingår utöver de ledamöter som nämns i tredje stycket i artikel 65 även den "stående" domare som tillhör den sammansättning som är behörig för frågor rörande "sittande" domare.

Allmänna åklagarmyndigheten

Organisation

Allmänna åklagarmyndigheten företräds av **de "stående" domarna**, som har till uppgift att tillgodose intressena hos det samhälle som de företräder genom att kräva att lagen tillämpas.

Bortsett från åklagarmyndigheten vid Högsta domstolen (Cour de cassation), som är separat, utgör allmänna åklagarmyndigheten i Frankrike en hierarkisk pyramid "under justitieministern". Enligt artikel 30 i straffprocesslagen (Code de procédure pénale) ska justitieministern föra den politik i fråga om allmänt åtal som regeringen bestämt. Justitieministern ska se till att denna politik tillämpas på ett sammanhängande sätt i hela landet och utarbetar för detta ändamål generella anvisningar om allmänt åtal för de domare som tillhör allmänna åklagarmyndigheten.

Vid varje **övre underrätt för tvistemål** (tribunal de grande instance) finns en **allmän åklagare** (procureur de la République) som är chef för en åklagarmyndighet bestående av en eller flera domare. Den allmänne åklagaren organiserar sin myndighet genom att fördela arbetsuppgifter och tjänster mellan biträdande åklagare (procureurs adjoints), vice åklagare (vice-procureurs) och ställföreträdare (substituts). Den allmänne åklagaren är i sin tur underställd procureur général.

Bortsett från denna **hierarkiska ordning** är en åklagarmyndighet **odelbar**: ställföreträdaren behöver inte fullmakt från sin överordnade för att handla och alla ställföreträdarens handlingar är bindande för åklagarmyndigheten i dess helhet.

Roll och arbetsuppgifter

Åklagarmyndigheten har i huvudsak **straffrättsliga uppgifter**. Den leder **undersökningar** och vidtar eller låter vidta alla åtgärder som behövs för att väcka åtal för brott. Dessutom bedömer myndigheten vilka fortsatta åtgärder som det är lämpligt att vidta i brottmål (t.ex. inledande av förundersökning, väckande av åtal, åtalsunderlåtelse). Åklagarmyndigheten måste alltid medverka vid domstolsförhandlingarna och får då muntligen fritt redovisa de iakttagelser (om fakta i målet, den tilltalades personlighet och påföljden) som den anser nödvändiga för att den rättsliga processen ska fungera väl. Dessutom ansvarar åklagarmyndigheten för verkställighet av påföljder.

Vidare ansvarar åklagarmyndigheten för **skydd av underåriga** som är utsatta för fara och har också vissa civilrättsliga funktioner, bl.a. i fråga om civilstånd (t.ex. ändring av civilstånd), administrativa funktioner (t.ex. utskänkningstillstånd, periodiska publikationer och direktmarknadsföreläsning) och handelsrättsliga funktioner (t.ex. kollektiva obeståndsförfaranden).

Rollen och arbetsuppgifterna med avseende på "sittande" yrkesdomare (dvs. domare i ordinär bemärkelse) redovisas på sidan om de allmänna domstolarna.

Lekmannadomare

Närdomare

Kategorin närdomare (juges de proximité) skapades genom ram- och planeringslagen för rättsväsendet av den 9 september 2002, som kompletterades genom lag nr 2005-47 av den 26 januari 2005. De utses genom dekret efter samtycke av Högsta domarrådet för en period på sju år som inte kan förlängas. Med vissa undantag omfattas de av reglerna i ovan nämnda regeringsförordning nr 58-1270 av den 2 december 1958.

Närdomarna utövar **vissa av de funktioner som tillkommer yrkesdomarna vid de allmänna domstolarna**. I **civilrättsliga sammanhang** är de behöriga att pröva mål som rör sakkrav eller rätten till lös egendom upp till ett värde av 4 000 euro såvida inte underrätten i tvistemål (tribunal d'instance) är behörig. I **straffrättsliga sammanhang** är närdomarna dessutom behöriga att pröva mindre svåra brott (contraventions) i de första fyra klasserna, att tjänstgöra som assessorer vid lägre brottmålsdomstolar (tribunaux correctionnels) och att godkänna straffuppställningar som träffats utanför domstol mellan åklagare och den berörde.

Den 1 januari 2013 fanns det 452 närdomare.

Domare i arbetsdomstolar

Domarna i arbetsdomstolarna (conseillers prud'hommes) väljs **vart femte år**. Valet sker inom **valförsamlingar** (arbetsgivare och arbetstagare) och **sektioner** (jordbruk, industri, handel, företagsledning och diverse verksamheter) genom proportionell representation utan blandröstning eller preferensröster.

Ledamöterna måste vara franska medborgare och minst 21 år gamla, och de får inte vara dömda för något brott, eller omfattas av något rättsförverkande eller någon begränsning av deras medborgerliga rättigheter.

Arbetstagare och arbetsgivare som är minst 16 år gamla och utövar yrkesverksamhet, står under lärlingskontrakt eller är ofrivilligt arbetslösa har rätt att rösta.

Assessorer vid socialförsäkringsdomstolarna

Assessorerna vid socialförsäkringsdomstolarna (tribunaux des affaires de la sécurité sociale) utses **på tre år** av förste ordföranden för den appellationsdomstol (cour d'appel) inom vars domkrets socialförsäkringsdomstolen har sitt säte utifrån en förteckning som sammanställs av direktören för regionstyrelsen för ungdomsfrågor, idrottsfrågor och social sammanhållning (direction régional de la jeunesse, des sports et de la cohésion sociale) på förslag av de mest representativa yrkessammanslutningarna.

Assessorer vid domstolarna för tvister om nedsatt arbetsförmåga

Assessorerna vid domstolarna för tvister om nedsatt arbetsförmåga (tribunaux du contentieux de l'incapacité) utses **på tre år** av förste ordföranden för den appellationsdomstol där domstolen har sitt säte utifrån en lista som redovisas av direktören för regionstyrelsen för ungdomsfrågor, idrottsfrågor och social sammanhållning på förslag av de mest representativa yrkessammanslutningarna.

Assessorer vid ungdomsdomstolarna

Assessorerna vid ungdomsdomstolarna (tribunaux pour enfants) utses på fyra år av justitieministern. Assessorerna väljs ut från en förteckning över kandidater som sammanställts av förste ordföranden vid appellationsdomstolen, på grundval av deras kvalifikationer och det intresse de har visat för frågor som rör unga.

Assessorer vid de partsammansatta domstolarna för jordbruksarrenden

Fastighetsägare som inte arrenderar och arrendatorer som inte äger fastigheter väljs i lika stort antal av sina jämlikar på sex år från vallistor som upprättas av prefekten på förslag av kommittén för utarbetande av vallistor (commission de préparation des listes électorales).

Domare vid handelsdomstolarna

Domarna vid handelsdomstolarna (tribunaux de commerce) utgörs av **frivilliga näringsidkare** som utses av andra näringsidkare. Även benämningen juge consulaire förekommer för dessa domare.

De utses genom ett val i två steg enligt artiklarna L. 723-1 till L. 723-14 och R. 723-1 till R. 723-31 i handelslagen (code de commerce).

Urvalskommittén består av domare och före detta domare samt frivilliga företrädare för näringslivet. De sistnämnda är själva näringsidkare och väljs på fem år. Deras enda uppdrag är att utse domare till handelsdomstolarna.

Domarna vid handelsdomstolarna väljs för en första mandatperiod på två år och därefter för mandatperioder på fyra år. Antalet direkt på varandra följande mandatperioder har begränsats till fyra. Efter dessa fyra perioder kan domarna vid handelsrätten inte utses på nytt förrän efter ett år.

Valet av domare till handelsdomstolarna äger rum varje år, under de första 15 dagarna under oktober månad vid alla domstolar där domare behöver tillsättas.

Justitiesekreterare

Justitiesekreteraren (greffier) är **specialist på procedurfrågor**. Han eller hon hjälper domaren att upprätta domstolshandlingar. I de fall där detta föreskrivs i lag måste justitiesekreteraren godkänna och bestyrka handlingar för att dessa ska vara giltiga.

Justitiesekreterarna är yrkesdomarnas naturliga samarbetspartner och hjälper dessa att bereda domstolsakter och göra dokumentökningar. Dessutom kan det vara justitiesekreterarens uppgift att ta emot besökare och lämna ut information till allmänheten samt att undervisa vid den nationella högskolan för domstolskanslistor.

Justitiesekreterarens **funktioner** utförs huvudsakligen **inom domstolarnas olika administrativa avdelningar**. Beroende på domstolens storlek och organisation kan en justitiesekreterare få arbetsledaransvar som kanslichef, biträdande kanslichef eller avdelningschef.

Advokater

Advokaterna (avocats) tillhör kategorin rättsmedhjälpare (auxiliaires de justice) och advokatycket är ett fritt och oberoende yrke. Advokaternas ställning grundar sig huvudsakligen på lag nr 71-1130 av den 31 december 1971 om reform av vissa juristyrken och dekret nr 91-1197 av den 27 november 1991 om organisation av advokatycket. Genom lag nr 90-1259 av den 31 december 1990, som ändrade 1971 års lag, och dess tillämpningsdekret skapades det nya advokatycket genom att de tidigare yrkena advokat (avocat) och juridisk rådgivare (conseil juridique) slogs samman.

I sitt dagliga arbete utför advokaten två uppgifter: rådgivning och försvar.

Enligt bestämmelserna i första stycket i artikel 4 i lagen av den 31 december 1971 har advokaterna numera näst intill ensamrätt när det gäller att bistå och företräda parter, att väcka talan och att plädера inför domstolar och domstolsliknande och disciplinära nämnder oavsett slag.

Kännetecknande för yrket är att det saknas en nationell organisation. Detta beror på att advokaterna vill behålla en rättvis representation för samtliga advokatsamfund (barreaux). Frankrikes advokater tillhör något av de 161 samfunden i de europeiska och utomeuropeiska delarna av landet. Varje samfund är kopplat till en övre underrätt för tvistemål (tribunal de grande instance), leda av en ordförande och administreras av ett råd. Detta råd har uppgiften att pröva alla frågor som rör utövandet av yrket och att se till att advokaternas skyldigheter fullgörs och deras rättigheter skyddas.

Nationella rådet för advokatsamfund (Conseil National des Barreaux), som inrättades genom lagen av den 31 december 1990 (artikel 15), är en juridisk person och tillhör kategorin allmännyttiga sammanslutningar. Dess uppgift är att företräda advokatycket gentemot de offentliga myndigheterna och att verka för en harmonisering av yrkets regler och praxis.

Nationella rådet för advokatsamfund har en webbplats där vem som helst kostnadsfritt kan få information om yrkeskårens organisation och om aktuella frågor som rör advokatycket samt tillgång till en förteckning över samtliga advokater som är inskrivna hos de franska advokatsamfunden. De flesta större advokatsamfunden har också sina egna webbplatser som är fritt och gratis tillgängliga. Deras adresser anges i förteckningen över advokatsamfund på rådets webbplats.

Advokaterna vid Högsta förvaltningsdomstolen (Conseil d'Etat) och Högsta domstolen (Cour de cassation) utgör en separat yrkeskår: de är ämbetsmän som utses av justitieministern genom förordning och har ensamrätt på att fungera som ombud vid dessa båda högsta domstolar när ombud är obligatoriskt. Deras ställning härrör väsentligen från regeringsförordningen av den 10 september 1817, som inrättade advokatsamfundet för advokater vid Högsta förvaltningsdomstolen och Högsta domstolen, dekret nr 91-1125 av den 28 oktober 1991 om villkor för tillträde till detta yrke liksom dekret nr 2002-76 av den 11 januari 2002 om disciplin inom detta yrke.

Sedan en regeringsförordning av den 10 juli 1814 har antalet tjänster som advokat vid de båda högsta domstolarna oåterkalleligen fastställts till sextio. Dekretet av den 22 april 2009 gör det dock möjligt för justitieministern att genom en förordning skapa nya advokatjänster vid Högsta förvaltningsdomstolen och Högsta domstolen för att skapa förutsättningar för en väl fungerande rättskipning, i synnerhet med avseende på utvecklingen av antalet tvister som läggs fram inför de båda domstolarna.

Advokaterna vid de båda högsta domstolarna utgör ett självständigt samfund som leds av en ordförande som biträds av ett råd med elva ledamöter. Detta organ sköter disciplinfrågor och representerar yrket.

Mer information finns på webbplatsen för [Samfundet för advokater vid Högsta förvaltningsdomstolen och Högsta domstolen](#).

Finns det någon databas på det här området?

Det finns en databas som sköts av Nationella rådet för advokatsamfund och som bygger på [listan över advokater som är inskrivna hos samtliga enskilda advokatsamfund i Frankrike](#).

Är tillgången till denna information kostnadsfri?

Tillgången till denna databas på webbplatsen för [Nationella rådet för advokatsamfund](#) är gratis.

Notarier

Organisation

Notarier (notaires) är **ämbetsmän** som utses genom förordning av justitieministern. Trots detta utövar de sitt yrke som om det vore ett fritt yrke. Deras ställning härrör väsentligen från lagen av den 25 ventöse år XI (enligt den dåvarande revolutionskalendern; motsvarande den 16 mars 1803), regeringsförordning nr 45-2590 av den 2 november 1945 och dekret nr 45-0117 av den 19 december 1945 om notariékårens organisation, dekret nr 73-609 av den 5 juli 1973 om yrkesutbildning och tillträde till notariékåren och dekret nr 78-262 av den 8 mars 1978 om fastställande av notariernas taxa.

Yrkeskåren är **organiserad i kamrar** på departementsnivå och regionnivå som har regel- och disciplinansvar för de notarier som tillhör deras område. På nationell nivå företräds notariékåren gentemot de offentliga myndigheterna av **Högsta notarierådet** (Conseil supérieur du notariat).

Utöver att representera notarierna gentemot de offentliga myndigheterna ska Högsta notarierådet även förebygga och lösa yrkesmässiga tvister mellan notarier som inte tillhör samma regionråd. [Högsta notarierådet](#) har en kostnadsfri webbplats där notarierykets grunddrag beskrivs och där man kan hitta en [förteckning över notarier samt departements- och regionkamrar](#).

Roll och arbetsuppgifter

Notarierna har befogenhet att **upprätta officiella handlingar** som kan verkställas utan domstolsbeslut.

De har också en **rådgivande funktion** gentemot enskilda och företag, även rörande annat än utformning av handlingar, och de kan medverka som utomstående part i **egendomsförvaltning och fastighetsaffärer**.

Övriga juristyrken

Delgivningsmän/exekutionstjänstemän

Delgivningsmän/exekutionstjänstemän (huissiers de justice) är ämbetsmän vars uppgifter utses genom förordning av justitieministern. Trots detta utövar de sitt yrke som om det vore ett fritt yrke. Deras ställning härrör väsentligen från lagen av den 27 december 1923, regeringsförordning nr 45-2592 av den 2 november 1945, dekret nr 56-222 av den 29 februari 1956 och dekret nr 75-770 av den 14 augusti 1975.

De är de enda som är behöriga att delge processhandlingar och att verkställa domstolsbeslut och andra exekutionstitlar. Dessutom kan de på uppdrag av domstolar eller på begäran av enskilda officiellt fastställa att vissa omständigheter föreligger (vilket de gör genom att upprätta en constat). I övrigt har de möjlighet att ägna sig åt bisysslor, nämligen som ombudsman, fastighetsförvaltare och försäkringsagent efter att ha informerat den regionala kammaren som de tillhör liksom den allmänna åklagaren vid den appellationsdomstol inom vars domkrets de har sitt kontor.

I civil- och handelsrättsliga mål får delgivningsmän/exekutionstjänstemän ersättning för sina tjänster enligt en taxa som fastställs i dekret nr 96-1080 av den 12 december 1996.

Yrkeskåren företräds av kamrar på departements- och regionnivå inom varje appellationsdomstols domkrets. Dessutom finns det en nationell kammare som representerar hela yrkeskåren gentemot de offentliga myndigheterna och löser tvister mellan kamrar och i vissa fall mellan enskilda delgivningsmän /exekutionstjänstemän som inte tillhör samma regionala kammare. [Nationella kammaren för delgivningsmän/exekutionstjänstemän](#) har en kostnadsfri webbplats där yrkets grunddrag beskrivs och där man kan hitta en [lista över yrkesutövare](#).

Övriga rättsmedhjälpare

Vid handelsdomstolarna (tribunaux de commerce) finns det särskilda **justitiesekreterare** (greffiers des tribunaux de commerce) som är ämbetsmän och har till huvuduppgift att bistå domstolens ledamöter under förhandlingen och domstolens ordförande i utförandet av alla dennes administrativa uppgifter. De leder kansliarbetet och ansvarar för handels- och bolagsregistret samt domstolens register och arkiv. De utfärdar avskrift och kopior, ansvarar för sigill och för penningbelopp som deponerats vid kansliet, upprättar kanslihandlingar och sköter de formaliteter som ligger inom deras ansvarsområde.

Artiklarna L.741-1 till R.741-1 och följande i handelslagen (Code de commerce) innehåller regler för denna yrkeskategori.

Yrkeskategorin företräds gentemot de offentliga myndigheterna av **Nationella rådet för justitiesekreterare vid handelsdomstolar** (Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce), en allmännyttig inrättning som är en juridisk person och ansvarar för att slå vakt om yrkeskårens gemensamma intressen.

Rådet organiserar grundutbildning och fortbildning för justitiesekreterare och kanslipersonal, anordnar yrkesexamina, ordnar med praktik och följer upp denna. På webbplatsen för [Nationella rådet för justitiesekreterare vid handelsdomstolar](#) finns mer information.

Juridiska rådgivare/bolagsjurister

Det tidigare yrket **juridisk rådgivare** (conseil juridique) slogs samman med advokatycket genom lag nr 90-1259 av den 31 december 1990.

Jurister som arbetar inom företag omfattas inte av några specifika yrkesregler.

Senaste uppdatering: 07/11/2018

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.